

Stajerc" izhaja vsaki
petek, datiran z dnevom
následnje nedelje.

Naročina velja za Av-
strijo: za celo leto
4 kron, za Ogrsko
5 K 50 vin. za celo
leto; za Nemčijo stane
za celo leto 6 kron, za
Ameriko pa 8 kron;
za drugo inozemstvo se
računi naročnino z ozi-
rom na visokost poš-
tne. Naročnino je pla-
čati naprej. Posamezne
štev. se prodajajo po 8 v.

Uredništvo in upravn-
stvo se nahajata v
Ptuju, gledališko po-
slojše štev. 3.

Dopisi dobrodošli in se
sprejemajo zastonj, ali
rokopise se ne vrača.
Uredniški zaključek je
vsak torej zvečer.

Za oznanila uredništvo
ni odgovorno. Cena
oznanil (inzeratov) je
za celo stran K 80—
za 1/2 strani K 40—
za 1/4 strani K 20—
za 1/8 strani K 10—
za 1/16 strani K 5—
za 1/32 strani K 250
za 1/64 strani K 1.—
Pri večkratnem oznanilu
se cena primerno zniža.

Štev. 7. V Ptuj v nedeljo dne 29. marca 1914. XV. letnik.

Potrebnost enojezične državne uprave.

Spisal državni poslanec Jakob Lutschounig.

Kako velika razlika obstoja vendar med
nemškimi deželnim zborom in državno zbornico!
Nemški deželni zbor ima veliko večino, ki pridno
in le enega samega poslanca, ki hoče z
državo dvojezične uprave v deželi izdatke zvi-
šati ter davčne denarje zapravljati.

V državni zbornici pa nimamo nobene go-
vo večine, temveč isto se mora od slučaja do
slučaja iskati, ker stanuje v Avstriji devet na-
rodov, katerih zastopniki se borijo le za narod-
ne pridobitke, zahtevajo upravo v vseh je-
zikih, pri temu pa ne pomislijo, da davkoplača-
ci komplicirane in drage uprave ne morejo
izvesti.

Pri sestavi državnih temeljnih postav se je
v § 19 enakopravnost vseh narodov izra-
žena, državna oskrba pa si je samoumevno že z
tem na cenost, državno upravo v enem
jeziku mislila. To pa zlorabljajo danes politiki
vseh narodov, ki so večinoma ministerski kandidati,
in jim je vsako sredstvo dobro, da vržejo vsa-
kšno ministerstvo in pridobijo zase ministersko
penzijo, pa ne morda zato, da kaj koristnega za
državo in ljudstvo storijo, marveč le da si pri-
loži za se dobro ministersko penzijo. Da se
napak odpravi, imeli bi jako enostavno
rešitev; obesilo naj bi se ministerske penzije
na visoko, da bi se doseglo pravico do penzije
le po 10 letnem delovanju.

Glasom ljudskega štetja od leta 1910 imamo
v Avstriji 9.950.266 Nemcev, 6.435.983 Čehov,
1.987.987 Poljakov, 3.518.854 Rusinov, 1.252.490
Slovencev, 783.334 Hrvatov in Srbov, 768.422
Bosancev, 275.115 Rumunov in 90.774 Madžar-
ov. Državna uprava v toliko jezikih bila bi
kako dragocena, da davkoplačevalci niso v po-
sloj, plačati stroške in bi se raje v Ameriko
selili, kjer se govori tudi vse jezike celega
sveta, državno upravo pa se vodi zaradi cenosti
v enem jeziku. S tem se ne izboljša samo
sistem, znožnost posameznika, marveč se
in dohod ljudi pospešuje.

Ako je v Ameriki mogoče, voditi državno
upravo v le enem jeziku, postalo bi to vendar
tudi v Avstriji lahko mogoče. Seveda le tedaj,
ko bi mali mož, ki se mora največ za svojo
sistemo boriti, ki se mora truditi dan in noč,
pristojni za svoje davke, pred svoje poslanca
in jim rekel: Mi smo siti zapravljanja
denarja vsled mnogojezične uprave; mi hočemo
enostavno in enojezično državno upravo zaradi
tosti in mi zahtevamo, ker naši dohodki ne
dostigajo eksistenčnega minimuma 1600 kron, olajšave
plačila neposrednih davkov.

Glasom podatkov zadnjega ljudskega štetja
je nemški jezik najbolj razširjen v Avstriji; v
Evropi govori nemško 77 milijonov ljudi. Zato
naj se popolnoma opravičeno v Avstriji vpelje
nemški jezik v državni upravi. Ostali jeziki se
lahko, ravno tako naprej razvijajo, kakor doslej;
ali v vseh drugojezičnih solah naj se tudi nem-
ščino kot obilgatni predmet vpelje. To bi ne
bilo le v interesu cele državne uprave, marveč
tudi v interesu armade, ki toliko žrtv zahteva,
ki pa je za varnost življenja vseh narodov po-
trebna; zato je nujno potrebno, da se vpelje v
armadi enakomerno poročanje.

Vpeljava enojezične državne uprave bi se
lahko v dobi 20 let izvršila. Od na ta način
doseženih prihrankov bi se zamoglo malemu
možu, katerega dohodki ne dosežejo eksistenčni
minimum, reči malo kmetu, kočarju in
obrtniku, direktno davke odpisati, i. s. na ta
način, da se v prvih desetih letih eno četrtino,
od 10. do 15. leta polovico, od 15. do 20. leta
tri četrti in po 20. letu vse direktno davke ti-
stim, ki niso zavezani plačati osebno-dohodninski
davek, odpišejo, ker morajo ti itak za deželne
in občinske doklade skrbeti. Tako bi gotovo
tudi izseljevanje ponehalo in, kar pade gotovo
istotako v tehniko, razvoj malega po-
sestva bi na razveseljiv način na-
predoval.

Poleg tega pa bi narodnostni prepri-
ponehal in sloga med narodi vodila bi do uspešnega
dela v državni zbornici, kajti kjer ni sloge, tam
tudi ni blagostanja, naj si bode potem v dru-
žini, v občini, v deželi, najmanjše pa v državi!

Politični pregled.

Nemški cesar obiskal je te dni zopet na-
šega belolaslega vladarja Franca Jožefa I. na
Dunaju. Obisk je nosil zopet oni prisrčni značaj,
ki je pravo znamenje zvestobe zaveznic Nemčije
in Avstrije. Cesar Viljem II. se je peljal potem
skozi Štajersko v Benetke, kjer je podaril dru-
žinam velike morske nesreče večjo svoto denarja.
Obisk nemškega cesarja je zopetni dokaz, da so
razmere med obema državama navedene izborne.

Avstrijski častniki v ruski vojski. Po dalj-
šem odmoru je sklenila zopet avstrijska vojna
uprava, da bo redno pošiljala dva častnika ge-
neralnega štaba na Rusko, da se priučita ru-
skega jezika. Ruska vlada je za sedaj tema
častnikoma odkazala bivališče v Moskvi.

Neposredni davki. Tekom 2. četrtletja 1914
postanejo neposredni davki na Štajerskem do-
tekli oziroma plačni v naslednjih obdobjih: I. Zem-
ljiški, hišno-razredni in hišno-najemninski davek
ter 5 odstotni davek od najemnine onih po-
sloj, ki so prosta hišnonajemninskega daveka
in sicer: 4. mesečni obrok dne 30. aprila 1914

5. mesečni obrok dne 31. maja 1914 6. me-
sečni obrok dne 30. junija 1914 II. občna pri-
dobnina in pridobnina podjetb, podvrženih jav-
nemu dajanju računov: 2. četrtletni obrok dne
1. aprila 1914. III. Rentnina in dohodnina, v
kolikor se ti davki ne pobirajo na račun dr-
žavne blagajnice potom odbitka po osebah ozi-
roma blagajnicah, ki izplačujejo davku potrjene
prejemke in sicer 1 pololetni obrok dne 1. ju-
nija 1914.

Nemiri v Stanislavu. Ko so 23. t. m. na
magistratu delili podpore, je 200 brezposelnih
napadlo trgovine in jih oropalo. Policija je z
velikim naporom napravila red. Osem oseb so
zaplili.

**Koliko veljajo do danes sufragetke An-
glijo?** Neki angleški list je izračunal vso škodo,
ki so jo sufragetke povzročile. List pride pri tem
do naravnost strašnega zaključka. Statistični
pregled podaja le večje škode, kakor razrušene
gradove, cerkve, javna uradna poslojja, histo-
rične zgradbe, javne naprave, železniške na-
prave in podobno. Konstatirati se pa ne mo-
rejo manjše škode. Velike škode se cenijo
skupno na 974.555.348 kron, torej skoraj eno
milijardo kron.

Rusija in nje težave na Mongolskem. Ru-
sija ima težave na Mongolskem z domačini pri
naborih. Tam živi nad 700.000 ljudi, ki so va-
jeni po vzhodnem načinu samo lenobo pasti.
Rusi so nameravali ustanoviti domačo konjico,
pa so morali vse orožje in opravo od doma tja
poslati. K novačenju je prišlo 2000 oseb, od
katerih je bilo le 300 za silo potrjenih, v Ru-
siji bi jih bilo od teh baje potrjenih komaj 10.
Med domačini so razširjene nalezljive bolezni.
Vojaško vežbanje je jako težavno, zakaj Mon-
golci so leni in niso vajeni kazni. Težko jih je
bilo privaditi na skupno kuhinjo, vsak si je
hotel sam kuhati. Ko se je vršilo novačenje
drugič, je bil prav tak uspeh, pa še tisti, ki
so bili potrjeni, so večidel pobegnili. Baje so
Kitajci z opijem tako upropastili mongolski na-
rod. Treba bo šol in zdravstvenih odredb pa
cest, da se bo ljudstvo dvignilo kulturno in
gmotno.

Prostozidarji v Ameriki. Medtem ko je v
Evropi za prostozidarstvo že davno minula cve-
toča doba, se je v Ameriki njihova organizacija
silno dvignila. Samo v Severni Ameriki imajo
14.500 lož z 1.275.930 člani.

**Bulgari se nočejo udeležiti sokolske prire-
ditve,** ki se vrši letos v Ljubljani. Bulgari imajo
pač že dovolj od „slovanske vzajemnosti“.

Dopisi.

Podlehnik (Lichtenegg) pri Ptuj. Kakor smo
pred kratkim poročali, so se vršile pri nas ob-

V zavodih za pljučna zdravljenja

Med temi v Davosu, Arosi, Meranu, Arku i. t. d.

je **SIROLIN "Roche"**

Kof dobro obneslo sredstvo v stalni rabi. SIROLIN "Roche"
olajša in odstraňuje obolenosti sopl v primeroma
kratkem času.

Je jako slasfen, fekt prouzročujoč in učinkuje
zelo ugodno na splošni počutek.

Zevirni zavoj a K. 4.- se dobi v vseh lekarnah.

